خبر

کتاب تصویری از زندگی یهودیان در ایران

کتاب «یهودیان در ایران» که به تازگی به زبان انگلیسی منتشر شده، حاوی ۱۰۰ عکس تمام‌رنگی، همراه با حاشیه‌نویسی و مقدمه‌ای از مورخ «لیور بی استرنفلد» است که تصویری دقیق از زندگی یهودیان در ایران را ارائه می‌کند. کتاب یهودیان در ایران «Jews of Iran: A Photographic Chronicle» اثری از عکاس و مستندساز ایرانی «حسن سربخشیان» است که با همکاری پروانه وحیدمنش منتشر شده و می‌تواند در حکم یک سند تاریخی در زمینه وضعیت حقوق اقلیت‌های مذهبی در ایران مورد استناد قرار بگیرد. کتاب یهودیان در ایران، یکی از زیباترین و پیچیده‌ترین داستان‌های ناگفته زمان ما را به تصویر می‌کشد. جامعه غرب اغلب یهودیان در ایران را جامعه‌ای اسیر و تحت ستم تصور می‌کنند که در داخل کشور خود بیگانه‌اند و در عین حال از ترک آن نیز محروم شده‌اند. کتاب یهودیان ایران یک نمایشگاه سیار از وضعیت زندگی روزمره یهودیان در ایران محسوب می‌شود که توانسته در بخش مربوط به ایران که در ۱۰ شهر عکاسی شده، مناسبات حیات اجتماعی یهودیان را به تصویر بکشد، سیمایی از آداب، مناسک و عبادات یهودیان و این‌که چگونه این اقلیت مذهبی، با وجود زندگی در جامعه اسلامی در حال زیست است. سربخشیان و وحیدمنش پس از جلب اعتماد بسیاری از یهودیان اجازه پیدا کردند درباره لحظات زندگی شخصی خانواده‌ها و جشن‌های آنها اسنادی را جمع‌آوری کنند. به همین دلیل کتاب حاضر توانسته به لایه‌های مختلفی از زندگی آنان بپردازد.

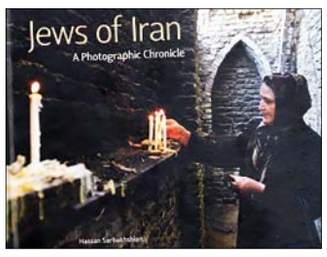

...نه‌های جهانی چیست؟

...براتوری‌های رسانه‌ای

...ر قالب کارتون‌های استودیو ...سطح بین‌المللی تبدیل شد ...را در جهان افزایش دهند. ...حال (cool) و نیز ایجاد یک ...۲۰۱ با هدف ترویج محتوای رسانه‌ای، مد و غذاهای ژاپنی صورت گرفت و البته برای سال‌ها وزارت خارجه ژاپن حمایت از این سیاست نرم را در دستور کار خود قرار داده است. به گفته محقق روسی-ژاپنی ای ای کولانف، رفت و آمد افراد، برنامه‌های مبادلات آموزشی، ورزشی، فرهنگی، هنری، علمی و ژاپن‌شناسی در خارج از کشور در اولویت این برنامه‌هاست. ژاپن فقط به دعوت از شخصیت‌های برجسته برای دیدار از کشورش بسنده نکرد، بلکه برنامه‌های مختلفی برای جذب جوانان جهان از طریق بنیادهای مختلف به‌خصوص «بنیاد ژاپن» را در دستور کار قرار داد و برخلاف دهه‌های ۱۹۷۰تا۱۹۸۰ که تمرکز خود را بر هنرهای سنتی قرار داده بود، اکنون هدف اصلی این کشور، ترویج فرهنگ توده‌ای است. برنامه‌های ویژه در حوزه روابط عمومی شامل برنامه‌های ارتقای تصویر ژاپن در مطبوعات خارجی و ترویج مراکز مطالعاتی زبان و فرهنگ ژاپنی در خارج از کشور نیز در دستور کار این کشور است. بنیاد ژاپن که از آن نام بردیم، سازمان دولتی است که در سال ۱۹۷۲ به‌عنوان یک سازمان اداری مستقل از وزارت خارجه ژاپن تأسیس شد اما از اول اکتبر ۲۰۰۳، به بنیاد یک سازمان مستقل قانونی تغییر ماهیت داد. فعالیت‌های اصلی آن ترویج تبادل فرهنگی، زبان ژاپنی و تحقیقات علمی در مورد ژاپن در خارج از کشور و همچنین کمک به جمع‌آوری و ارائه اطلاعات در مورد تبادل بین‌المللی است و به برگزاری هفته‌های فیلم ژاپن در کشورهای مختلف کمک می‌کند.

مقاومت روس‌ها در برابر آمریکا

نبرد و درگیری میان روس‌ها و بلوک غرب در بحران اوکراین، نمود سخت و خشن خود را نشان داد اما این رویارویی در جنگ نرم میان دو طرف نیز دیده می‌شود و به‌خصوص روس‌ها سعی دارند در عرصه سینما و انیمیشن میدان را به حریف واگذار نکنند. در ابتدا، شرکت‌های فیلمسازی چند فیلم را برای دستیابی به موفقیت تجاری بیشتر تبلیغ می‌کردند و در سال‌های اخیر به لطف جشنواره‌های بین‌المللی فیلم و تهیه‌کنندگان فعال، فیلم‌ها و کارتون‌های روسی آغاز شده است.

تغییر جهت‌گیری سیاست نرم روسیه در قبال رسانه‌ها در قالب ترویج سینما و انیمیشن مدرن روسیه در خارج از کشور و همچنین شکل‌گیری تصویری مثبت از کشور در رسانه‌ها از طریق فعالیت‌های آژانس فدرال و بنیاد روسکی میر را می‌توان مشاهده کرد. نمونه‌هایی از این آثار سینمایی و انیمیشن محبوب عبارتند از: سوخته ازخورشید (۱۹۹۴، به کارگردانی میخالکوف)، کشتی روسی (۲۰۰۱، به‌کارگردانی سوکوروف)، بازگشت (۲۰۰۳، به کارگردانی زویگینتسف)، استالینگراد (۲۰۱۳، به کارگردانی بوندارچوک).

کارتون‌های داخلی نیز محبوب هستند، از جمله چبوراشکا (۱۹۷۱، به کارگردانی کوچاکوف)، و همچنین سریال انیمیشن ماشا و خرس (۲۰۰۷ به کارگردانی او جی کوزوکوف).

پژوهشگران معتقدند سیاست قدرت نرم در روسیه بیشتر بر صادرات آموزش و همچنین تقویت موقعیت زبان روسی و رواج فرهنگ روسی متمرکز است، زیرا این جهت‌گیری‌ها به ایجاد تصویر مثبت کمک می‌کند. به یاد داشته باشیم روسیه به صورت سنتی در کشورهای مشترک المنافع یا کشورهای تشکیل دهنده اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی نفوذ فرهنگی و اقتصادی دارد و امروز نیز سعی دارد از همین نفوذ استفاده کند. این کشور با تاسیس شعبه‌های خارجی دانشگاه‌های روسیه در کشورهای مستقل مشترک المنافع و اعطای کمک هزینه‌ها و بورسیه‌های تحصیلی برای دانشجویان خارجی در روسیه، سعی دارد در نسل آینده شهروندان این کشورها هم نفوذ سنتی خود را بیمه کند. روسیه با ایجاد آژانس فدرال امور کشورهای مشترک‌المنافع، هموطنان مقیم خارج از کشور و همکاری‌های بشردوستانه بین‌المللی (Rossotrudnichestvo) در سال ۲۰۰۸ و تاسیس دفاتر این آژانس در ۸۱ کشور در تلاش است در این نبرد فرهنگی از رقبایش عقب نماند. این سازمان دولتی است و زیرنظر وزارت خارجه روسیه فعالیت می‌کند. مسئول اصلی، اداره کمک‌های خارجی غیرنظامی و تبادل فرهنگی روسیه است و در آسیای مرکزی، آمریکای لاتین و اروپای شرقی فعالیت می‌کند.

یکی از فعالیت‌های آژانس فدرال روسیه کمک به برگزاری رویدادهای فرهنگی مختلف است به عنوان مثال، نمایشگاه‌هایی از مجموعه‌های نفیس موزه‌ای روسیه مثل آرمیتاژ سن‌پترزبورگ و موزه روسیه اما روسیه برای گسترش نفوذ فرهنگی و رسانه‌ای خود به همین یک نهاد بسنده نکرده است. بنیاد جهانی روسیه (Russkiy Mir) با فرمان رئیس جمهور فدراسیون روسیه در سال ۲۰۰۷ برای حمایت از زبان روسی در خارج از کشور تأسیس شد. این موسسه زیر نظر وزارت خارجه و وزارت آموزش و پرورش و علوم فدراسیون روسیه فعالیت می‌کند و دارایی‌های آن از بودجه فدرال، کمک‌های داوطلبانه مالی و سایر منابع قانونی تامین می‌شود.

این بنیاد از رسانه‌های روسی زبان حمایت می‌کند و جشنواره‌های روزنامه‌نگاری با هدف تجلیل از ویژگی‌های فرهنگ روسی در جهان مانند مسابقه تلویزیونی جهان روسیه و مسابقه بین‌المللی Co-Creation برای روزنامه‌نگاران جوان را راه‌اندازی کرده است. این بنیاد برای ترویج زبان و فرهنگ روسی در سراسر جهان، به‌صورت گسترده با کلیسای ارتدوکس روسیه همکاری می‌کند و ترویج ارزش‌های فرهنگی غرب را به چالش می‌کشد. فعالیت‌های آن را می‌توان با شورای بریتانیا و موسسه گوته مقایسه کرد.

برش

فرانسه؛ نفوذ از طریق فرهنگی

یکی از کشورهایی که نقش مهم و عمده‌ای در امپریالیسم رسانه‌ای جهان دارد، فرانسه است. نقش فرانسه به عنوان یکی از مهم‌ترین کشورها در شکل‌دهی فرهنگ و هنر معاصر جهان و نیز کشوری که یکی از مهم‌ترین خبرگزاری‌های جهان در آن فعالیت می‌کند، در تلاش برای بازیابی نقش استعماری خود از طریق فرهنگ، هنر و ارتباطات رسانه‌ای قابل توجه است.

آنتوان دوبراک، سردبیر اسبق مجله مشهور کایه دو سینما و دبیر پیشین گروه فرهنگی روزنامه لیبراسیون گرچه به سهم و نقش فرانسه در مبادلات فرهنگی امروز جهان انتقاد دارد و آن را شایسته کشورش نمی‌داند، تاکید می‌کند که فرانسه بیش از هر کشور توسعه‌یافته دیگری سهم مهمی از تولید ناخالص ملی خود را صرف فرهنگ می‌کند.

فرانسوی‌ها با اعطای یارانه‌های فراوان به حوزه فرهنگ، کمک‌های مالی متنوع و کاهش مالیات از فرهنگ سعی می‌کنند این حوزه را فعال نگه دارند و اتفاقا دخالت پررنگ دولت در حوزه فرهنگ، از نظر مردم این کشور مقبول و مشروع است و این حمایت دولتی تنها شامل نهادها و رخدادهای مهم چون: موزه‌ها، اپراها و جشنواره‌ها نیست بلکه هر فعالیتی هم که در حوزه فرهنگ عامه انجام شود از این حمایت مالی و معنوی برخوردار خواهد بود.

دکتر ناهید شاهوردیانی و سمیرا سعیدیان در مقاله خود که به دیپلماسی فرهنگی در فرانسه می‌پردازد، این کشور را از پیشروترین کشورهای جهان در استفاده از فرهنگ برای پیشبرد اهداف سیاسی و اقتصادی (نفوذ) در خارج می‌دانند و با اشاره به این‌که رابطه میان حکومت، هنر و فرهنگ در فرانسه به دوران شکل‌گیری سلطنت مطلقه، یعنی سده ۱۶ و دوران پادشاهی فرانسوای اول بازمی‌گردد به نقش مهم زبان فرانسه در این میان اشاره می‌کنند.

آنان در این مقاله از مفهوم «فرانکوفونی» نام می‌برند که به مجموعه مردمان و سرزمین‌هایی اشاره دارد که در آنجا به زبان فرانسه صحبت می‌کنند از این رو این مفهوم شامل دو معنای زبان‌شناختی و جغرافیایی است. این زبان در فاصله سده‌های ۱۶ تا ۱۹ میلادی (در دوران استعماری)، از اروپای شرقی تا آمریکا، آفریقا، آسیا و اقیانوسیه گسترش یافته و به زبان مادری، رسمی و اداری در این مناطق تبدیل شد اما در مناطق فرانکوفون تنها زبان نیست که توسعه یافته، بلکه فرهنگ فرانسوی نیز به تبع آن، گسترش پیدا کرده است و امروزه نیز یکی از مهم‌ترین ستون‌های سیاست فرهنگی فرانسه، حفظ همین برتری و استیلای زبانی در این مناطق است.

یکی از مفاهیم مهم در سیاست‌گذاری‌های فرهنگی فرانسه، مفهوم «تمایز فرهنگی» است که نشان‌دهنده جبهه‌گیری فرهنگی فرانسه در برابر نفوذ فرهنگی آمریکا در این کشور و در کل اروپاست و هدف از آن، حمایت و دفاع از صنعت سینما و صنایع رسانه‌ای ملی و اروپایی در برابر تهاجم آثار فرهنگی، به‌ویژه سینمایی آمریکایی بوده و ایده اصلی پشت این سیاست این است که فرانسه حداقل در ادعا معتقد به فرهنگ همچون سایر کالاهای تجاری نیست و نباید مشمول قواعد بازار آزاد است.

پس از جنگ جهانگیر دوم، سینمای فرانسه به‌شدت زیر هجوم سینمای هالیوود قرار گرفت و دولت این کشور مجبور شد «بنیاد حمایت از صنایع سینمایی» را در سال ۱۹۴۸ ایجاد کند ولی شتاب‌گیری روند جهانی شدن فرانسوی‌ها را به این فکر انداخت که برای عقب نماندن از جریان پرشتاب فرهنگی جهان، کم‌کم از سیاست تمایز فرهنگی فاصله بگیرند و به سیاست تنوع فرهنگی روی بیاورند. به این صورت بیشتر از همیشه به جنبه اقتصادی فرهنگ توجه کنند و از توجه افراطی و ناسیونالیستی به فرهنگ فرانسوی دست بکشند و به این ترتیب واقعیت سرگرمی‌سازی صنایع رسانه‌ای امروزی را وارد سیاست‌گذاری‌های خود کنند.

درنگ

انسان شرقی زیر بمباران رسانه‌ای غرب

یکی از مهم‌ترین اهداف دولت‌هایی که در دوران استعمار و دوران پسااستعمار، به‌دنبال بازیابی سلطه خود بر جهان به‌خصوص بر ملت‌های مشرق زمین هستند، القای تفکر وابستگی به غرب برای پیشرفت و حتی برای شناخت خود است.

این هدف از همان دوران استعمار آغاز شد و مطالعات گسترده شرق‌شناسی با حمایت مالی و فکری کمپانی هند شرقی در کشورهای مستعمره انگلستان به‌خصوص هند بود. یکی از مشهورترین متفکرانی که در این زمینه به بحث پرداخته و آثار مهمی در این زمینه نوشته است، متفکر مشهور فلسطینی ادوارد سعید است. او تمرکز خود را بر انسان‌شناسی غربی و مطالعات در زمینه فرهنگ، هنر و اندیشه شرق از طریق پژوهشگران غربی قرار داده است. سعید با حمله به انسان‌شناسی، آن را سیستمی از بازنمایی‌ها می‌داند و معتقد است دوگانه‌سازی میان مردم شرق و غرب ساخته اذهان غربیان و براساس تبعیض و نژادپرستی بوده است.

به‌گفته وی، غربی‌ها برای این‌که این تفکر را جا بیندازند، از راهبرد «دگرسازی» استفاده می‌کنند که براساس آن انسان شرقی را «دیگری» تعریف می‌کنند. بر این اساس شرق‌شناسی دانشی است که پابه‌پای استعمار رشد کرده و هدفش این بوده است که انسان غربی را بر انسان شرقی مسلط کند. به عبارت دیگر شرق‌شناسی غربی، جهان را به دو نیمه تقسیم می‌کند، یک جهان خودی که جهان انسان غربی است و دیگری جهانی که براساس منافع استعمارگران ساخته شده است و از آن به عنوان «شرق» نام برده می‌شود، شرقی که واقعیت وجودی و خارجی‌اش، یک چیز است و آنچه غربی‌ها از آن تصویر می‌کنند و به وسیله رسانه‌ها، مطالعات دانشگاهی، مقالات و مباحث خود به جهان نشان می‌دهند، چیزی دیگر. به همین دلیل ادوارد سعید به صورت ویژه روی موضوع بازنمایی خبری غرب از جهان اسلام متمرکز شد و با بررسی تحقیقی پوشش رسانه‌های همگانی آمریکایی و غربی درباره کشورهای اسلامی به این نتیجه رسید که این رسانه‌ها، تصوری مغشوش و کوته‌بینانه از اسلام و مسلمانان ارائه می‌دهند و براساس این شیوه بازنمایی آنان از مسلمانان، اسلام به یک دشمن همگانی برای مردم آمریکا تبدیل شده است و رسانه‌های غربی و کارشناسانی که در این رسانه‌ها تریبون پیدا می‌کنند، درک مردم غرب را نسبت به اسلام و شرق به انحصار خود درمی‌آورند. او در این باره می‌گوید: «تز من این بوده که پوشش رسمی ارتدوکسی از اسلام که ما در غرب در آکادمی‌ها، حکومت و وسایل ارتباط جمعی با آن مواجه می‌شویم، همه باهم ارتباط و پیوند داشته و بیش از هر پوشش یا تفسیر دیگری در مغرب‌زمین رواج داشته و متقاعدکننده‌تر به نظر آمده است.»

البته برخی از نظریه‌پردازان به دیدگاه‌های سعید ایراداتی گرفته‌اند و او را به نادیده‌گرفتن تاثیرات مثبت برخی از مطالعات شرق‌شناسی در بازیابی متون و آثار فرهنگی مشرق‌زمین متهم می‌کنند چرا که در موارد زیادی برخی از شرق‌شناسان غربی به‌دلیل شیفتگی و محو شدن در جلوه‌های فرهنگی شرق، در تلاش برای مطالعات فرهنگی در این حوزه بوده‌اند اما واقعیت این است که سعید سعی کرده نگاه خود را بر مسأله قدرت و ستیز جهانی متمرکز کند و در این میان می‌توان استثناهایی هم در کار شرق‌شناسان دید اما دیدگاه کلان، نشان می‌دهد که اتفاقا سعید روی بحث مهمی انگشت گذاشته اما نگاه او به استعمار به‌دلیل پیشینه فلسطینی او تنها به استعمار انگلستان و فرانسه محدود است و از پرداختن به دیگر کشورهای استعمارگر اروپایی و دیگر کشورهایی که به‌دنبال بازسازی امپراتوری‌ها هستند، غفلت کرده است.

جشنواره

معرفی ۱۵ ایده برتر تولید محتوای رسانه‌ای

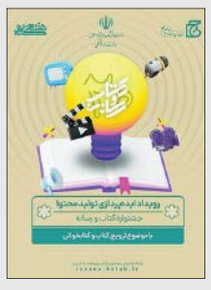

اختتامیه بخش «رویداد ایده‌پردازی تولید محتوای رسانه‌ای» بیستمین جشنواره کتاب و رسانه، فردا چهارشنبه ۲۵ آبان، همزمان با روز «کتاب، رسانه و زبان‌فارسی» در سی‌امین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران برگزار می‌شود.

در این آیین ۱۵ ایده تولید محتوای راه یافته به مرحله نهایی توسط ایده‌پردازان ارائه شده و نفرات برتر انتخاب و معرفی می‌شوند.

اختتامیه بخش رویداد ایده‌پردازی تولید محتوای رسانه‌ای و معرفی نفرات برتر از ساعت ۱۰و۳۰دقیقه در خانه اندیشه‌ورزان برگزار و به صورت زنده از شبکه اینترنتی کتاب به نشانی ketab.tv پخش می‌شود.

همچنین این بخش با هدف استفاده از ظرفیت بالقوه مخاطبان، علاقه‌مندان به تولید محتوا، ذی‌نفعان صنعت نشر و تجمیع ایده‌های خلاقانه محتوا با موضوع کتاب و نشر، به بیستمین جشنواره کتاب و رسانه افزوده شده‌است. علاوه بر تقدیر از ایده‌های برتر، خانه کتاب و ادبیات ایران از ایده‌پردازان منتخب برای تولید محتوای ارائه شده حمایت می‌کند.

کتاب

انتشار نظرات شهید بهشتی در کتاب «رد پای یک جاذبه»

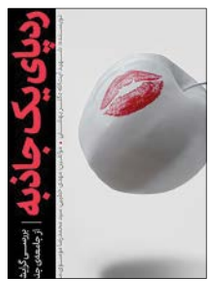

کتاب «ردپای یک جاذبه» باگردآوری مهدی خطیبی، سیدمحمدرضا موسوی، محمدجواد شیرین‌آبادی و با همت نشر معارف چاپ و در بازار نشر عرضه شد.

این کتاب به بررسی جریان میل جنسی و ارتباط آن با امیال دیگر می‌پردازد؛ جریانی که آن قدر توانمند است که قادر به ساخت دو جامعه گوناگون شده و به‌واسطه آن، دو تمدن متفاوت از یکدیگر شکل می‌گیرد و هریک در جهت مخالف با محوریت نوع برخورد با این میل و تنظیم مجموع امیال به‌سوی اهداف خود در حرکتند.

کتاب ردپای یک جاذبه، مجموعه‌ای از آثار شهید آیت‌ا... دکتر بهشتی در زمینه بررسی جریان میل جنسی در ابعاد مختلف زندگی است. این کتاب شامل آثار کتبی و شفاهی وی بوده که به تناسب موضوعات مرتبط در این مجموعه در کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند.

کتاب ردپای یک جاذبه از گفتارهای شهید بهشتی گردآوری شده‌است که به بررسی گرایشی از حیات انسان، از جامعه جنسی تا جامعه الهی می‌پردازد. این اثر در ۵۹۶ صفحه، به شمارگان ۱۰۰۰ نسخه و به قیمت ۱۵۰هزار تومان توسط انتشارات معارف، چاپ و به بازار نشر عرضه شد.

قاب

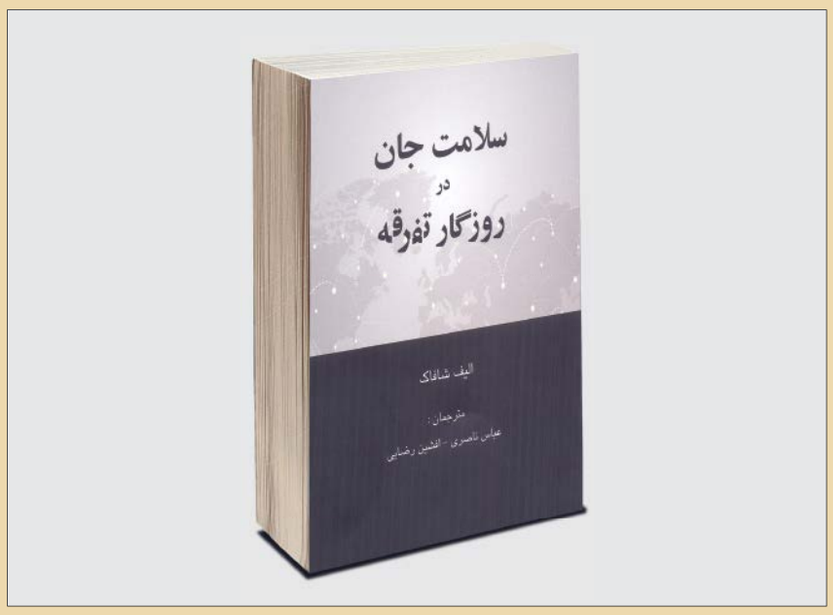

یک اتفاق خوب ادبی

«سلامت جان در روزگار تفرقه» اثر نویسنده نامدار ترک‌تبار، خانم «الیف شافاک» است که به بررسی عمیق اثرات پاندمی کرونا و تغییرات دنیای پس از آن می‌پردازد. در دوران پساکرونا بسیاری از شئون زندگی دچار تغییرات بنیادین شده و انسان ناگزیر است در مقابل دوراهی‌های آینده، دست به انتخاب‌هایی تازه بزند. این کتاب از سوی نشر پرسش در ۹۶ صفحه منتشر و روانه بازار شده‌است. این نویسنده پیش از این داور جوایز ادبی متعددی مانند جایزه جورج اورول بوده‌است.